

อาจารย์ อักษรนิษฐ์, เกตนัสรี จิตอารี, ธนัญญา มากพงษ์, จิตรา บุญโพก, อรวี ลีเกสร, บวรวรรณ ดิเรกโชค

ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 11 ระหว่างวันที่ 15–21 มีนาคม 2563 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. จมน้ำเสียชีวิต จังหวัดบึงกาฬ พบผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำ 4 ราย เป็นเพศชายทั้งหมด อายุ 5–36 ปี มีผู้ร่วมเหตุการณ์ 5 ราย เป็นเพศชายทั้งหมด อายุระหว่าง 5–36 ปี วันที่ 15 มีนาคม 2563 เวลา 14.00 น. แหล่งน้ำที่เกิดเหตุ คือ ท่าดูดทรายที่เลิกกิจการไป ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ ระหว่างชาย 4 คนเล่นน้ำ บิดานั่งดื่มแอลกอฮอล์รถลูกชายและเพื่อนลูกชายเล่นน้ำ โดยพบว่า ลูกชายเล่นน้ำแล้วเกิดการจมน้ำ เพื่อนลูกชายลงไปช่วย บิดาได้ลงไปช่วยพร้อมแบกลูกชายคนเล็กขึ้นหลังไปด้วย และจมน้ำเสียชีวิตในเวลาต่อมาทั้งหมด 4 ราย ชายอายุ 15 ปี (เพื่อนลูก) รอดชีวิตและกลับมาในหมู่บ้านเพื่อแจ้งเหตุการณ์แก่ผู้นำชุมชน ปังจัยเสียง บริเวณแหล่งน้ำไม่มีอุปกรณ์สำหรับช่วยชีวิต

2. สงสัยโรคไข้หวัดใหญ่ 2 เหตุการณ์

จังหวัดนครศรีธรรมราช พบผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ เป็นกลุ่มก้อน และเสียชีวิต 1 ราย เป็นผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่ม อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ระหว่างวันที่ 9–15 มีนาคม 2563 พบมีผู้ป่วยสะสม 234 ราย ส่วนใหญ่มีอาการไข้สูง ปวดเมื่อยตามตัว มีน้ำมูกใส ไอเล็กน้อย วันที่ 13 มีนาคม 2563 ทีมสอบสวนโรค โรงพยาบาลมหาสารคามนครศรีธรรมราช ลงพื้นที่สอบสวนโรค เก็บตัวอย่าง Throat Swab 13 ราย ส่งตรวจห้องปฏิบัติการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี อยู่ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ) วันที่ 16 มีนาคม 2563 พบผู้ป่วยมีอาการรุนแรง 3 ราย เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลมหาสารคามนครศรีธรรมราช และเสียชีวิตในเวลาต่อมาจำนวน 1 ราย (มีประวัติโรคไทรอยด์) อีก 2 ราย อยู่ระหว่างการรักษา วันที่ 17 มีนาคม 2563 เก็บตัวอย่าง Throat Swab เพิ่มอีก 33 ราย ส่งตรวจห้องปฏิบัติการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี อยู่ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ จากข้อมูลปี พ.ศ. 2562 พบว่าเคยมีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในทัณฑสถานวัยหนุ่มแห่งนี้ครั้งล่าสุดระหว่างวันที่ 28–30 กันยายน 2562 พบผู้ป่วยสงสัยอาการเข้าได้

กับโรคไข้หวัดใหญ่ 39 ราย เก็บตัวอย่าง Throat swab และ Nasopharyngeal swab ส่งตรวจ RT-PCR for Influenza ที่ห้องปฏิบัติการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 นครศรีธรรมราช 10 ราย ให้ผลบวกต่อไข้หวัดใหญ่ชนิดเอทั้งหมด

จังหวัดตรัง พบผู้ป่วยสงสัยไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อน (Influenza like illness) ในค่ายบำบัดยาเสพติดวิทยาลัยลูกผู้ชาย มีทั้งหมด 3 รุ่น รุ่นนี้เป็นรุ่นที่ 2 มีการจัดกิจกรรมตั้งแต่วันที่ 9–20 มีนาคม 2563 โดยในค่ายมีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 153 คน โดยแบ่งเป็นผู้เข้ารับการอบรม 130 คน บุคลากร 23 คน แบ่งเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อาสาสมัคร (ครูพี่เลี้ยง) 10 คน แม่ครัว 5 คน บุคลากรสาธารณสุข 8 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง 1 คน พยาบาลที่เป็นวิทยากรประจำค่าย 7 คน วันที่ 9 มีนาคม 2563 พบผู้ป่วยสงสัยโรคไข้หวัดใหญ่ 24 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 15.68 เป็นเพศชายทั้งหมด วันที่ 17 มีนาคม 2563 ได้ทำการเก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์จังหวัดตรัง 5 ตัวอย่าง ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการให้ผลเป็นลบ ทั้ง 5 ราย วันที่ 18 มีนาคม 2563 ส่งตัวอย่าง 2 ใน 5 ตัวอย่าง เพื่อตรวจหาเชื้อ COVID-19 (ผู้ป่วยและผู้เข้าร่วมการอบรมไม่มีใครสัมผัสกับผู้ป่วยยืนยันหรือผู้ป่วยสงสัย COVID-19 แต่ส่ง LAB COVID-19 ตามนิยามโรค COVID-19 รายละเอียดอยู่ระหว่างรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและสอบสวนเพิ่มเติมจากพื้นที่

สถานการณ์ต่างประเทศ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากการศึกษาที่ตีพิมพ์ใน “Pediatrics” นักวิจัยทำการวิเคราะห์เชิงระบาดวิทยาย้อนหลังเป็นครั้งแรกของการแพร่กระจายของโรคและความรุนแรงในเด็กที่ได้รับการยืนยันหรือเป็นไปได้ว่าติดเชื้อ COVID-19 2,143 ราย ที่ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคของจีน ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม–8 กุมภาพันธ์ 2563 พบว่า ในจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด 2,143 ราย เป็น

ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันทางห้องปฏิบัติการ 731 ราย (ร้อยละ 34.1) และเป็นผู้ป่วยสงสัย 1,412 ราย (ร้อยละ 65.9) ค่ามัธยฐานอายุของผู้ป่วยเท่ากับ 7 ปี เป็นเด็กชาย 1,213 ราย (ร้อยละ 56.6)

นักวิจัยได้จำแนกผู้ป่วยเป็นผู้ไม่มีอาการ ร้อยละ 4.4 ผู้มีอาการเล็กน้อย ร้อยละ 50.9 และมีการเจ็บป่วยปานกลาง ร้อยละ 38.8 เด็กเล็กมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยรุนแรงมากกว่าเด็กโต สัดส่วนของผู้ป่วยรุนแรงและอาการวิกฤติพบว่า ในเด็กอายุน้อยกว่า 1 ปี เป็น ร้อยละ 10.6 และอายุ 1-5 ปี ร้อยละ 7.3 อายุ 6-10 ปี ร้อยละ 4.2 อายุ 11-15 ปี ร้อยละ 4.1 อายุ 16-18 ปี ร้อยละ 3.0 มีเด็กเพียงคนเดียวที่เสียชีวิต และผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการเล็กน้อย

โดยมีอาการรุนแรงและวิกฤติ ร้อยละ 5.9 น้อยกว่าผู้ป่วยที่เป็นผู้ใหญ่ ร้อยละ 18.5 นักวิจัยกล่าวว่าเด็กทุกวัยและทั้งสองเพศมีความเสี่ยงชัดเจน แม้ว่าอาการทางคลินิกของผู้ป่วยเด็กโดยทั่วไปจะรุนแรงน้อยกว่าผู้ป่วยผู้ใหญ่ แต่เด็กเล็กโดยเฉพาะในเด็กทารกมีความเปราะบางต่อการติดเชื้อ ความรุนแรงน้อยกว่าที่ปรากฏอาจเกิดจากการสัมผัสหรือความไวต่อ COVID-19 ที่น้อยกว่า กลไกการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกันที่แตกต่างกัน หรือระดับแอนติบอดีต่อไวรัสที่มีสูงกว่าในผู้ใหญ่ ค่าเฉลี่ยเวลาตั้งแต่เริ่มป่วยจนถึงการวินิจฉัยโรค คือ 2 วัน (ช่วง 0 ถึง 42 วัน) เด็กจำนวนมากในมณฑลหุเป่ย์มีการติดเชื้อมากกว่าเด็กในมณฑลอื่น

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 11

Reported cases of diseases under surveillance 506, 11st week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563 สัปดาห์ที่ 11

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 11st week 2020

Disease	2020				Case* (Current 4 week)	Mean** (2015-2019)	Cumulative	
	Week 8	Week 9	Week 10	Week 11			2020	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	1	0	0
Influenza	5121	3950	2168	661	11900	15658	89633	3
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	2	5	1
Measles	43	40	41	10	134	279	651	0
Diphtheria	0	0	0	1	1	1	2	0
Pertussis	5	0	1	1	7	6	19	0
Pneumonia (Admitted)	5102	4673	3184	1445	14404	19593	61746	27
Leptospirosis	11	15	8	3	37	120	209	2
Hand, foot and mouth disease	334	339	232	80	985	2966	4613	0
Total D.H.F.	492	449	276	103	1320	3008	7134	4

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

